

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 30 cor. (15 Lei)
Pe 1/2 de an . . 15 cor. (7.50 Lei)
Un număr 60 fileri (30 bani.)

lese ca număr poporal al „Unirii” în fiecare Joi.

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-Ios.

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**, deputat.

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunți adăță 1 cor. a dona și a treia oră 80 fil.

Se strică moravurile.

Războiul acesta îndelungat pe lângă binele cel mare pe care ni l-a adus, — doar' singur lui avem să-i mulțămim și înfăptuirea României-Mari, — a adus pe eapul omenimei și multe, foarte multe rele. Câte vieți omenești nu s'au prăpădit, câți schilavi și bolnavi nu au rămas, câte mame nemângăiate, câte văduve năcăjite, câți orfani neajutorți, câtă sărăcie, câte lipsuri și câte năcazuri! Dar toate acestea ar fi cum ar fi. Când ne gândim însă la moravurile stricate, la multele păcate și fărâdelegi, pe cari le-a pricinuit războiul, la multele căsătorii desfăcute, la lipsa de cinste și de omenie, care se simțeste tot mai mult între noi, la furturile, răpirile și înșălăciunile, cari se fac zilnic, ni-se umple inima de durere și, fără să vrem ne aducem aminte de psalmistul David, care se tânguia și el zicând: „Nu este care să facă buclă, nu este până la unul. Toți s'au abătut, împreună netrebnici s'au făcut”.

Și dacă n'am cunoaște istoria, care după spusa strămoșilor noștri, Români, este dăscălița vieții, poate că am desnădăjdui și n'am mai crede într'o învoire, într'o scăpare. Când ne aducem însă aminte de multele războaie pe cari le-a purtat omenimea, și la armările rele ale ace-

loră, și apoi la groaznicul și atât de îndelungatul războiu din urmă, al cărui sfârșit încă nici astăzi nu l'am ajuns, începem să ne mângăiem și să ne încredem în mila și îndurarea atotputernicului Dumnezeu, în căile nepătrunse de oameni ale proniei cerești, fără de care nici un fir de păr nu se clătește de pe capul nostru și începem să nădăjduim în o renaștere a moravurilor bune.

În cursul acestui războiu foarte mulți dintre oameni și-au uitat de Dumnezeu și de poruncile sale cele sfinte, scrise pe lespelele de piatră de pe muntele Sinai. Cei ce erau în neconțință primejdie de moarte și cărora de atâtea ori le-a rânjit în față înfricoșatul schelet al morții se gândeau, nu-i vorba, la Dumnezeu, dar mulți dintre ei într'atâta s'au obișnuit cu chipul hădos al morții, încât la urmă s'au obișnuit, s'au chiar împrietenit cu el și astfel și-au uitat de Dumnezeul sufletelor și al trupurilor. Iară cei de acasă au început să umble numai după bogății, să ehibzuiască cum pot să se îmbogățească mai ușor pe socoteala celor ce rabdă pe cele câmpuri de luptă, să nu mai umble pe la biserică, să se întovărășască cu prietenii Satanei și astfel nu e mirare că am ajuns la stricăciunea atât de grezavă a moravurilor.

Și din primejdia aceasta nu ne poate scăpa nici puterea armatei, nici ochii neadormiți ai poliției și nici asprimea legilor. Toate acestea sunt bune și frumoase, dar nu sunt de ajuns. Ne trebuie o altă cale, mult mai sigură, un leac mult mai încercat, o oltuire din nou, și aceasta numai credința și frica de Dumnezeu ni-o poate da. Iar dacă nu ne vom întoarce la Dumnezeu, dacă nu ne vom poezi, dacă nu ne vom pune toată încrederea noastră în Cel de sus, cu toții vom peri și va fi vai și amar de neamul și de țara noastră.

Neamul nostru românesc a fost totdeauna un neam cuminte și cu frica lui Dumnezeu, un neam potolit și răbduriu. El nu și-a uitat nici odată de Dumnezeu și ori câte nefericiri au trecut peste capul lui, n'a desnădăjduit. Se poate oare, ca acum, când mai bogată s'a revărsat mila lui Dumnezeu asupra noastră, să ne uităm de Tatăl nostru cel din ceriuri? Nu se poate, nu, nici odată, pentru că „Ridicat-am ochii mei la ceriuri, de unde va veni ajutorul meu. Ajutorul meu dela Dumnezeu, el ce a făcut ceriul și pământul”.

Consacrarea Metropolitului Vasile.

Am vestit la vremea sa cetitorilor noștri, că Sfinția Sa Papa Benedict al cincisprezecelea a aprobat alegerea de metropolit făcută anul trecut la Blaj și că pe vicarul capitular Dr. Vasile Suciu l-a numit metropolit al Românilor uniți din România-Mare. Maiestatea Sa Regele nostru Ferdinand știind și cunoscând viața nepetată și plină de roade a noului ales, nu a avut nimic împotrivă și în săptămânile trecute i-a luat jurământul de credință către Rege, țară și neam. Acum nu urmează altă, decât consacrarea.

După ce s'au înlăturat toate piedecile, consacrarea (sfințirea) se va face în ziua de anul nou în catedrala din Blaj.

Va fi o sărbătoare cum de mult n'a mai văzut Blajul. Consacrarea o vor săvârși

toți trei episcopii bisericii unite în fața împăratului Sf. Sale al Papei dela Roma, al Maiestății Sale Regelui și al guvernului, și fiind de față trimișii tuturor vlădicilor din România-Mare, uniți chiar ei înșiși, apoi toți canonicii, vicarii, protopopii și o mulțime de preoți din Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Făgăraș.

Ar fi foarte bine dacă la această consacrare ar lua parte cât mai mulți țărani de ai noștri, dar cel puțin câte unul din fiecare parohie. Pentru că o așa frumoasă sărbătoare mai rar și eu greu poate să vadă omul în viață. Și apoi e înstoria țăranilor, că un fiu de țărăn ajunge metropolitul Blajului. Domnii din Blaj se vor îngriji ca toți ceieș vin la aceea sărbătoare să aibă cortel și să nu sgribure pe afară, ta-

trucât vor scrie câte o epistolă recomandată, ori mai bine vor trimite o telegramă la comisia de încetare.

În presara consacrării, care este și sara de Săvâșii, se va da un concert frumos, iar în cealaltă sară va fi petrecere cu joc.

În numărul viitor al «Unirii Poporului» vom da întreg programul sărbătorilor și vom arăta pe scurt, cum se face consacrarea.

Plătiți-vă abonamentul.

Suntem o gazetă nouă, abia de un an, care se luptă cu greutățile începutului. Noi nu avem averi, nu avem ajutoare, trăim numai din săul nostru, adică din plata pe care ni-o trimit cetitorii, din cele 30 cor. la an.

Pe cum gospodarii cei noi tocmai în anul cel dintâiu al căsniciei au mai mare lipsă de ajutorul socrilor, așa și noi acum suntem mai lipsiți ca oricând.

Știm noi foarte bine, că nimenea dintre Dvoastră nu poartă să-i meargă foaia în cinste și că ne va trimite cu ce ne datorește. Noi însă acum avem mai mare lipsă

de bani, pentru că tipografia nu mai vrea să ne aștepte.

Vă rugăm așadar, dragi cetitori, și când mergeți pe la oraș nu vă uitați nici de «Unirea Poporului», ci ne trimiteți banii prin poștă.

Și apoi nizați-vă a ne câștiga și cetitori noi. Căci cu cât avem mai mulți cetitori, cu atât va fi foaia mai mare. Dacă nu ne trimiteți banii, vom fi siliți să vă dăm iarăși numai patru pagini, ceea ce cred că nu voțiți nici Dvoastră.

Ce-i cu trenul și cu poșta?

Întrebarea aceasta o pun astăzi toți locuitorii României-Mari. Ne-am săturat, o mărturisim chiar drept, de nerânduiala ce stăpânește astăzi la tren și la poștă.

Noi știm și credem, că sunt greutăți mari de învins, știm și credem, că cei dela conducere fac tot ce se poate să se curme odată această nerânduială, dară nu mai avem răbdare. Nerânduilele de astăzi nu le mai putem suferi.

Și când, siliți de mulțimea cetitorilor, cari ni se plâng în fiecare zi de aceste nerânduile, suntem siliți să ne spunem pasul, li rugăm pe conducătorii noștri, să facă

ceva, pentru Dumnezeu, că doară nici în Azia nu s'ar mai putea suferi aceste nerânduile. Și-i rugăm pe deputații noștri să facă și ei ceva, că doară de aceea i-am trimis în parlament. Iar dacă mijloacele întrebuintate până acum n'au dus la izbândă, poștească cei dela conducere și întrebuinteze puștile și furcile, și curățească odată această țară binecuvântată de Dumnezeu de toți hoții și tâlharii, de toți pungășii și cămătarii, cari s'au înrăuit ca nisipul mării.

Domnilor! Dacă nu credeți cuvântului nostru, spus potolit și cu dragoste, vom începe să publicăm scrisorile și amenințările cetitorilor, și veți vedea, că a trecut vremea când se poate lucra cu mânuși. Arătați-le mișeilor, cari poartă vina nerânduilelor, și cari mare parte sunt străini, între ei și câțiva români ticăloși și de nimica, arătați-le pumnii și patul puștii, și veți vedea, că se vor îmblânzi.

— Generalul Franchet d'Espèray la Atena. Franchet d'Espèray, comandantul suprem al armatelor aliate din Răsărit, a sosit Sâmbătă după amiază la Atena, capitala Greciei, unde i s'a făcut o primire însoțită de cătră întreg poporul.

Sădirea altoilor.

Când și cum să se săpe gropile pentru altoi. — Cum se face sădirea.

Binevenite altoilor nu sunt decât gropile, cari se fac de toamnă sau macar în decembrie. Urmasura e, că gerul răzbate cu înlocuire, făcând de mizerie atât pământul scos cât și păreții gropii și contribuind la pregătirea materialului noștrilor.

Între mori, peri, și nucii trebuia să se o depărtare de cel puțin 9 metri, iar între pruni, cireși și vișei de 7 metri.

Gropile să nu fie mai înguste de 1 metru, de-așupra și la fund. Dacă se fac mult mai largi, fie și de 2 metri, ea atât mai bine. Decât gropi rotunde mai bine în forma pătratului. Prin săpatul la adâncime de peste 80 cm., rădăcinile tind a se rămuri în pământul mai de deșept, care este adese sărăcăcios, puțin espus căldurii și gerului. Așadar gropi ori cât de largi, însă nu tocmai adânci. Ceea ce trebuie săditi e, că țărani noștri, aproape toți, amână făcutul gropilor până într'un târziu, motototod apoi ră-

Din vremea copilăriei.

Iată-mă întors în satul copilăriei mele, părăsit de douăzeci de ani. Aceleași ulițe, aceleași păraie, aceleași case... Și copiii cari se joacă în mijlocul drumului, îmi par aceiași... Nu poți să citești pe fețele lor violciunea de acum douăzeci — douăzeci și cinci de ani, — e adevărat, — nici ochii lor nu au strălucirea de altă dată. Și cu toate acestea îmi par toți cunoscuți, îmi par toți aceiași.

— Sunt copiii vechilor mei prieteni, — îmi zic — și ai vechilor mele prietene...

Simt o strinsură la inimă și întreb pe unul:

— Cum te cheamă, băiete?

El mă privește speriat și îmi răspunde cu glas de jumătate:

— Pe... pe... petre!

— Al cui ești?

— Al mamei!

— Dar pe mamăta cum o cheamă?

— Cum s'o cheame?... Îmi răspunde cu ochi speriați...

Mamă! Așa o cheamă: Mamă!

— Dar tatăl tău unde-i?

— La „Amelica!“

Apoi își pleacă capul în pământ și nu mai zice nici o vorbă. Când am încercat să mai scot ceva din el, făcu ce făcu și o lua pe picior.

La poartă din față se ivește o femeie, ca de vrăsta mea. O femeie negricioasă, subțirică, cu obrazul lungăreț, cu ochi și sprâncene negre, rămășițele frumuseții de altădată. Mă privește câteva clipe și apoi veni de-a dreptul la mine.

— Ai venit la noi, Domnule?

— Am venit, leliță, ce mai faceți?

— Ce să facem? Iac'asa... mestecat... Dar de ce-mi zici leliță? Nu-s mai bătrână ca Dumneata...

— Nu, nu, — îi răspund eu... ești tinăra încă... Dar... care ești?

— Ghicești!

O privesc prelung. Cerc să-mi adun amintirile, cerc să prăfuesc icoanele de-acum douăzeci de ani și mai bine... O, vremilor, o, valuri ale vieții, — cum învechiți chiar și icoanele cele mai luminoase!

— Lina lui Cioloboc! — zic înfărșit, așa ca să zic ceva.

— Nu!

— Măruța Gardului?

— Nul! Mă mir, că nu-ți aduci aminte... Știi când ne jucam de-a bostanii? — mă întrebă înfărșit zimbând.

Nu de pe bostani, ci de pe zimbet am cunoscut-o.

— Ah! Ești Ana lui Cula piciorului, îi zic și îi string mâna cu putere. — Dar nu locuiai aici!

— Aici sunt măritată, după Cula din Gruiu, știi, pe care-l frântai...

E Ana cea cu dinți albi, frumoasa de pe vremuri... Și cum îi string mâna năvălesc în minte-mi aducerile aminte, vremile deacum douăzeci de ani, cu toată poezia lor...

— Da, Ană, îmi aduc aminte! Erau bune vremile acele...

— Știi când te-am lovit c'un bostan... și m'ai luat de plete... și m'ai țârit cât era curtea de mare...

— Știm. Și tu ziceai, că mă spui tatălui tău... dar nu m'ai spus. Iar eu... o săptămână

întreagă am tremurat... și ocoliam poarta voastră... Știam de frică, nu-i vorbă...

— Dar ne-am împăcat peste o săptămână...

— Da, ne-am împăcat. Ne-am împăcat verdeața câmpului. Eu pășteam vitele la „capul dealului“, iar tu în „grădini“. Și când vitele tale erau aproape să treacă într'o luncă oprită, eu am alergat și le-am abătut cătră vitele mele... Și-apoi ne-am ortăcit, o vară întreagă ne-am păscut vitele împreună. De ce nu m'ai spus atunci tatălui tău...

— De ce? Știi eu? Am fost și eu de vină, doar te-am lovit c'un bostan în coaste... Îți aduci aminte, câte povești îmi citiai din carte?

— Știu. Dar spune-mi, credeai tu în poveștile acele?

— Credeam...

— Dar acum, mai crezi?

— Acum? Știi eu îmi vine să cred și acum... Știi, — parcă mai mult adevăr cuprind deau poveștile de-atunci, cu smei lor și cu feți frumoșii lor... decât... „adevărurile“ lumii de azi...

dăcinile în gropile mult prea strâmte. Urmarea firească e, că se potiguesc, pământul învecinat fiind înțelenit.

Săpatul se va face cu un hârț (hârșeu) agerit. Pământul mai deasupra, cu glijă tot, se va arunca grămadă de o latură a gropii, iar restul dinspre fund de cealaltă latură, întorcând astfel 2 grămezi cam de aceeași mărime.

Primăvara, cât ce pământul s'a sbicit binișor, țărâna mănăasă, scoasă deasupra, se aruncă la fund, iar restul sărăcăcios deasupra, unde și el se îmbunătățește, prin ventura la atingere cu aerul și cu gunoii, cu gerul și cu căldura.

Gropile se vor astupa până oblu cu fața pământului disprețur. Cel din urmă pământ țărânos se îngămădește, cu lopata și grebla, lângă groapa de mai înainte.

După trecerea a 10—14 zile, trebuitoare așezării, urmează săditul.

Rădăcinile se retează cu un tăiș ager, scurtând pe cari sunt vătămate sau prea lungi. Neapărată e crufata rădăcinilor atase, pentru că prin aceea își trage pomul

nutremântul din sinul pământului.

Gâtul rădăcinii să se vină ca mai înainte, sau cu vre-o 10 cm. mai sus. Cu atât mai păcătos și răspândit la noi e obiceiul de a sădi altoii cu 10—20 și chiar 30 cm. mai jos decum au stat înainte. Rădăcinile astfel adâncite se prind în silă și apucă a se rămuri în pământul sărăcăcios; și apoi coaja îngropată se mai și despoaie.

Parii se implântă cât mai adânc, pe fundul gropilor, până a nu-le fi astupat. Parii să fie obli, țepeni, lungi cam de trei metri și lipsiți de noduri și cotituri. Unde altoii sunt expuși vitelor, vor trebui implântați câte 3—4 pari groși, împreunați prin scândurele sau cuprinzând mărăcini spinioși drept scut.

Sădirea să o facă doi oameni. Unul, care ține altoiul strâns lângă par și altul, care înfundă apăsat cu degetele răsfirate în jos restul țărâni pînă la rădăcină, apăsând apoi cu piciorul și croind cu mâna un cerc cât mai larg și mai cufandos în jurul trunchiului.

Vârful parului se va cionta cu ferețreul pe sub ramu-

rile coroanei. Urmează legatul prin câte-o nuaa grosioară de răchită, una pe la mijlocul trunchiului și alta înspre vârful parului. Acum se toarnă apă în șiroac, 5—8 litri de altoiu, presărând apoi țărâna uscată.

Urmând întocmai, altoii se prind și înaintează grabnic.

Dați lăsăm rădăcinile chiar și numai 10 minute, la aier și îndeosebi în vânt sau în ger, ole se potiguesc vestejindu-se.

Abrud 10 Decembrie 1919.

Dem. Comșa
consilier agricol.

Daruri pentru Orfelinatul din Blaj.

Doamna Anuța Sever Pop din Blaj ca mulțumită că a scăpat-o Dumnezeu de o primejdie mare a dăruit pe sarea orfanilor 500 cor., Doamna Mărioara Man din Fărcădin, dieceza Lugoșului, întru amintirea sotului repausat a dăruit 100 cor., Dl. Adrian Nyerges a depus colecta dela cununia dsoarei Letiția Boer din Jacodul român 280 cor., La sfîntirea caselor nouă ale fruntașului Gavrilă Oarga din Bucerdea grănoasă au contribuit: Geor-

ge Meseșan 30 cor., Oarga Gavrilă 60 cor., Ioan Mihu 20 cor., Teofil Lipovan 20 cor., George Moșneag 20, Toma Sănzăian 10 cor., Gerasim Tișan 5 cor.,

Păr. Octavian Pop din Sântu, jud. Cojocna, a făcut în parohia s'a următoarea colectă: Cioloca Măriuca 10 cor., Coste Măriuca 10 cor., Vultur Todor 10 cor., Vultur Ioan 10 cor., Toncean Finica 10 cor., Baci Lina 10 cor., Vultur Măriuca 10 cor., Vultur Gafina 10 cor., Regeni Ștefan 20 cor., Pop Anica 8 cor., Moica Floare 8 cor., Cioloca Tudosia 6 cor., Vultur Măriuca 4 cor., Moldovan Nastasia 4 cor., Pădurean Floarea 4 cor., Cristea Lina 12 cor., Octavian Pop 100 cor., suma = 252 cor.

Pentru binefacători orfanii se roagă în fiecare zi.

Nu s'a prăpădit lumea...

Iacă suntem trecuți peste zilele primejdiei din 17—20 Decembrie, când un șolomonar cateț din stele, prorocise sfârșitul lumii. Se vede, că tot nu-i dat oamenilor să cunoască viitorul, ci numai singur lui Dumnezeu atotputernicul și atotștiitorul.

— De ce?

— În povești omul bun și de omenie ieșea întotdeauna biruitor și își căpăta răsplătă dreaptă... Era lume mai bună în povești, o lume frumoasă, minunată... Dar în lumea care o trăim noi...

— Ei, Ană, nu-i chiar așa! Este destul bine și în lumea asta!

— Nu, domnule, asta nu-i lume, asta-i năcazi! Lumea adevărată era pe vremea copilăriei noastre... De atunci s'au schimbat toate...

— Adevărat, Ană, — știi că odată îmi ziceai Nicule, apoi „domnișorule”, — iar acum îmi zici „Domnule”.

— Și numai atunci era lumea bună, când îți trăgeam câte-un pumn în spate?

— Știu... și vezi, acum nu mă mai dor spatele...

— Nu, pentru că s'au schimbat toate...

— Da, s'au schimbat. Știi când îți ziceam, că mă las de școală și mă fac țărân... și apoi... când vom fi mari... ne-o cununa... ca în povești...

și... om duce lume albă... Tu mă ascultai la început în tăcere, apoi te apuca de răs... și în urmă de pumni... Și când vedeai, că nici cu pumni nu răzbești, te-apuca de plâns... și mă amenințai, că mă spul tatălui tău...

— Știu, știu, știu! — răspunde Ană răsând cu hohot — Și credeai atunci că spunea?

— Credeam, Ană! Și noaptea le visam...

— Da, le visai...

— Dar spune-mi Ană, tu ce gândeai atunci?

— Eu? M'aveam vreme să gândesc... Îți cărâam la pumni în spate...

— Dar dacă s'ar fi întâmplat să-mi fii cuvântul... și să te pețesc... ai fi venit după mine?

Ană mă privește îngândurată.

— Ești foarte învâțat! — îmi zice în sfârșit. — Dar asta...

nu vei ști-o niciodată!

— Ah! nu vrei să mă vatăm!

— Îi zic.

— Nu te supăra, — îmi răspunde ea veselă. — Nici eu nu știu...

În curte se aude un țipăt de

copil. Un băiețel, ca de doi ani, în cămașă, venise către poartă, către mamăsa, se împiedică de un lemn și se rostogoli la pământ, — ca un bostan.

Ana îi privește speriată. Apoi îmi întinde mâna...

— Să știi — îmi zice — că-mi pare foarte bine că te-am întâlnit. Pare că s'a întors dintr-o dată lumea aceea, când și minciunile erau adevărate... Se mai satură omul de lămon astă decă, cu adevărurile ei mincinoase... Dar iartă... că vezi... trebuie să mă duc... să mă duc... să mă joc de-a bostanul...

Îmi întinde mâna și se duce la băiat.

Iar eu îmi urmez drumul, pe uliță la deal... și întâlnesc alți prieteni... și alte prietene...

Septimiu Popa.

Legende Românilor.

La alt loc al foii noastre facem cunoscut domniilor învâțători, că a apărut la Blaj o cârtică bună purtând numirea de sus. E scrisă de directorul

școlii de stat din Blaj, dl Toma Cocîș, pe care-l cunosc și cetățile noastre. Dăm cu învoirea D-Sale una dintre aceste legende:

Romulus și Remus.

Erau doi copii gemeni: Romulus și Remus. Acolo pe unde erau ei, era împărat unchiul lor. Da, împăratul nu să-i alvă dragi, ci nu-i putea vedea. Gândea: copiii ăștia vor crește mari și mi-or lua împărăția.

Împăratul, rău de inimă, a chemat un soldat și i-a poruncit așa: „Du-te de ia pe Romulus și pe Remus și aruncă-i în apă să se înece. Să nu-i mai știu pe capul meu”.

Soldatul a luat copiii să-i ducă. Pe drum l s'a făcut milă de ei. Cum să-i înece, că erau așa de frumoși.

A făcut un coșuleț de nule și a băgat copiii în el. A dat drumul coșulețului pe apă în jos.

Apa a dus coșulețul cu copiii până la o margine și acolo coșulețul s'a oprit pe uscat. Acum copiii plâneau, că le era foame și nu era cine să le dea să sugă.

Adunarea generală a Asociațiunii.

Sâmbătă în 10 și Duminică în 11 Ianuarie se va ține la Sibiu adunarea generală a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. Cetitorii noștri își mai aduc poate aminte, că Asociațiunea a fost singura tovarășie culturală a Românilor din fostă Ungarie și vor ști cât a lucrat această societate pentru cultura poporului nostru. De șase ani, de când s'a început războiul, nu s'a mai putut ține adunare generală așa că trimișii singuratecelor despărțăminte vor avea să primească acum soseșile de pe șase ani. Apoi se vor sfătui asupra schimbării anumitor paragrafi din statute. Vor hotărî asupra împreunării școlii civile de fete a Asociațiunii cu liceul de stat de fete din Sibiu. Se vor mai sfătui și asupra conlucrării acestei societăți cu celelalte ce mai sunt în România-Mare și în sfârșit se vor alege pentru trei ani președintele, vice-președintele și membrii din comitetul central, precum și secretarul literar. Se va stabili apoi orașul, în care se va ține în anul viitor adunarea generală a Asociațiunii.

Duminecă după prânz se

O lupoaică l'a auzit dintre niște tufe. A venit să vadă ce-i. Ca o mamă s'a lăsat cu peptul la gura lor. Copiii au supt lapte dela lupoaică. Așa au trăit și au crescut până când a dat de ei un păstor. Păstorul i-a dus la el acasă. I-a îmbrăcat și le-a fost tată.

Când au crescut mari au auzit ce minune s'a întâmplat cu ei. Au dat jos pe unchiul lor și au pus împărat pe un moș.

Se apropie sărbătorile Crăciunului și fiecare creștin cetește atunci cu drag câte o foaie bună. Celor ce le place scrisul nostru facă bine și îndemne și pe alții să aboneze „Unirea Poporului”, care scrie pe înțelesul tuturor. Toți aceia, cari ne vor câștiga cel puțin zece abonemenți noi, vor primi foaia noastră în cinste pe un an întreg, dacă o vor cere aceasta dela Administrația „Unirii Poporului”.

va țineă apoi o ședință serbătorească a secțiunii științifice-literare și se vor ții conferințele ce se vor prezenta.

Indemnăm și noi pe cetitorii noștri, cari au puțință, să meargă pe zilele acelea la Sibiu.

Cum și ce să mâncăm.

Dacă într-o casă și vreau să știu, că oamenii ce locuiesc în aceea casă sunt săraci ori sunt în stare bună, mai întâiu mă uit pe vatră. Dacă văd, că fierbe oala cu curechiu, ori sfârte carnea de porc ori de gălță și simt mirosul de pâine proaspătă știu îndată, că am intrat în casa unui om avut; dacă însă locul în cuptor e stins și pe vatră nu-i decât un motan ce doarme în cenușă, care n'a fost curățită de mult, de bună seamă mă aflu în casa unui om sărac lipit pământului.

Vatra și cuptorul trupului este stomacul. Dacă în stomac toate sunt în rând, omul e sănătos, dacă însă stomacul e bolnav, întreg trupul suferă și omul nu poate să lucreze nimic.

Pentru ca stomacul să fie în rând trebuie mai întâiu, ca mâncarea, s'o zdrobim cu dinții și s'o mestecăm cu balele din gură, cărora le zicem *salivă* cât să poată de bine. Zicala e, că »a mânca și din barbă a nu mișca nu se poate«. Deci trebuie să avem dinți buni și sănătoși, pe cari să-i grijim, căci »vai de acela ce are pâine și n'are dinți să o mănânce«. Regulat, în fiecare zi să ne spălăm dinții și să-i curățim. Să nu zdrobim cu ei nuci și alune ori alte obiecte tari și să nu ne arătăm vitejia prin aceea, că ridicăm sacul cu bucate în dinți. Cum obișnuiesc anii feciori prea curajoși.

Din gură mâncarea zdrobită și mestecată merge printr-o țevă, căreia li zicem *esofag* în stomac. Aici mâncarea stă câteva ceasuri. De aici trece în mașul subțire. Atât în stomac, cât și în mașul subțire, mâncarea într-una este muiată cu *fierea* dela mai, ori cu balele ce se află în stomac — pe care doftorii le numesc *suc gastric*. — Mestecarea cu sucul gastric se întâmplă cu mult mai ușor, dacă mâncarea este bine zdrobită. Acela, care este mănăcios,

ca și un grec cu ochelari și îmbracă mult, cum s'ar zice »mănâncă de asudă« își înșeală stomacul, căci îl îngreunează în lucrarea ce trebuie s'o îndeplinească. Omul cu minte, mănă încet și puțin, bine știind, că »vorba puțină și mâncarea puțină niciodată nu strică pe om«. De aici și zicala, că »mai bine mâncare puțină, decât boală lungă«.

Dupăce mâncarea a fost muiată, cu sucul gastric se schimbă într'un fel de aluat subțire, ca să poată fi supt de sânge și astfel să întărească corpul. Sunt însă unele părți din mâncare, cari nu se pot folosi pentru hrănirea corpului. Acestea trec mai departe în mașul gros, de unde pe dinapoi sunt date afară.

Schimbarea aceasta prin care trece mâncarea până ce ajunge de se prefăce în sânge se cheamă *mistuirea*.

Din cele spuse până aci se poate vedea, că mistuirea nu-i un lucru așa ușor. A zis cineva, că »și a mânca e greu« și a avut tot dreptul. Căci numai așa dintre părțile prin cari trece mâncarea dacă e stricată, întreagă mistuirea schiopătează.

Ca mistuirea să se întâmple în rând trebuie să ținem anumite legi și anume:

1. Nici când să nu mâncăm până ce nu ne-am spălat pe mâni, căci dacă mâncăm cu mâinile nespălate ușor putem să luăm germele boalelor prin care să ne îmbolnăvim întreg corpul.

2. Nici când să nu mâncăm mâncări murdare. Așa dacă mâncăm poame, să-le curățim de coajă. Carnea, ori legumele, lavate de ale fierbe, să-le spălam bine.

3. Nu mâncăm mâncări despre cari știi înțeles, că nu le poți mistui. Mei ales copiii au obiceiul, că mănă cireșele cu sâmburi cu tot. Acesta este un obicei rău, care ne poate cauza boala grele, ba chiar și moarte.

4. Niciodată să nu mâncăm mâncări atricate. Carnea, care are miros, a început să se strice. Iar o carne stricată e și venimoză. Și acest venin îți poate cauza moarte. Păcea ce o mâncăm să fie bine coaptă. E slabă economia aceea femeie, care sub coaja pâinii coase și slănină. — Partea necoaptă de sub coaja pâinii se zice slănină sau se mai numește și cute.

5. Mâncarea să fie totdeauna bine fiartă ori fiptă. În căruri mai ales se pot găsi mulți vermușei ori oare de vermușei, cari aduc boale. În carnea care este bine friptă ori fiartă, aceste oare ori vermi se pustiesc și nu pot să ne facă stricăciuni.

6. Vasele din cari mâncăm și în cari pregătim mâncarea totdeauna să fie curate.

7. Trebuie să ne alegem mâncările. Duzezele ne-a întocmit mâțele, că nu ne putem hrăni numai cu carne, ca și animalele răpitoare, ori numai cu ierburile, ca și vaca ori calul, sau numai cu nesoare. Trupul omului răsărit când nu se poate desvolta numai cu un fel de mâncare.

Din toate trebuie să luăm într-o anumită măsură. Cea mai hrănită parte nutritivă în carne este cea ce se cheamă *albumină*, care însă se găsește și în pâine și în legumele păstăiease și în lapte și în bureți. Dacă mai ales acum în vremurile acestor așa de scumpe nu putem să ne nutrim cu carne, putem să ne nutrim tot atât de bine și cu linte, cu mazare ori cu fasole. Cise poate să mănânce pâine cu o bucată de slănină și cu ceapă, acela se nutrește minunat. Părțile dulci, de miere ale mâncării omului le poate găsi în poame. Dar încă laptele cu pâine dumnicată, ori cu mămăligă, ce mâncare bună e, o poate mânca și împăratul.

Vor zice unii: Ei bine, sunt țigani cari mănă gălțe și porci morți, copiii pe sate mănă cireșile cu sâmburi cu tot, lucrătorii mănă cu mâinile murdare și totuși sunt sănătoși.

Da, e drept. Căci unii oameni pot să fie de fire mai tari și să învingă mai ușor relele ce le-ar ajunge în trup. Și în laptele ce s'au dat, în războiul peșterelor am trecut, s'au pușcat altădată și zece milioane de gloanțe și nu s'au rănit mai mult de zece mii soldați. Dacă aceștia oare toți se vor lăsa să moară, nu se poate ști.

Trebuie dar, ca totdeauna să avem anumită măsură la mâncare, să știm ce mâncăm și cum să mâncăm. Pentru că »pântecul omului n'are ferăstrău să i-se vază ce a mâncat« și fără cumpăt ușor putem să ne îmbolnăvim, iar boala, când vine, intră cu carul și iese prin urechile așului.

I. Popu—Câmpianu.

Cum stă țara și lumea.

— Răvașul săptămânii. —

Din Țară.

Schimbările în guvern. — Vieța parlamentară.

În politica noastră internă nu avem lucruri mari de spus. Guvernul nou al D-lui Vaida-Voevod s'a alcătuit, și și-a început roșeta pentru propășirea țării.

Dar oare se poate spune despre politica internă, dacă atăm să o privim în mare, în întregimea ei, nu se poate spune și atunci când o privim în amănunte. Iar când atăm să le înșirăm acestea, nu putem trece cu vederea schimbările ce s'au făcut în însuși alaiul guvernului.

Generalul Averescu, ministrul de interne și O. Goga, ministrul instrucției, și-au dat abdicarea. În locul lor au intrat profesorul S. Borcia și I. Mihalache, un dascăl din județul Muscelului. De dl Mihalache leagă mari nădejdi partidul țărănist, din pricina, că el este ministrul de agricultură, și fiind executarea (ducerea în îndeplinire) legii agrare în mâna dânsului, crede că va face mult bine țăranilor.

Ministeriul de interne a rămas încă încă tot fără om. Firește se fac multe planuri, că oare cine ar fi mai potrivit să iee acest ministeriat. Părerea Ardelenilor deocamdată e, că nu poate să-l ocupe decât un om din vechiul regat, care cunoaște bine stările de acolo.

Vieța parlamentară e în plină activitate, pentru că până în sărbătorile Crăciunului trebuie să isprăvescă discuția asupra Mesajului Regal, adică asupra vorbirii ce a ținut-o Maj. Sa Regele Ferdinand la deschiderea parlamentului. În discuția aceasta fiecare partid ține să-și spună cuvântul, lămurindu-și ținuta sa și planurile sale asupra poli-

ticeii noastre interne și externe. Astfel ministrul președinte Vaida Voevod a expus într'un discurs programul guvernului, I. C. Brătianu, Al. Marghiloman, A. C. Cuza, Octavian Goga au vorbit despre politica ce a urmat-o România la Conferința de pace, ori despre politica ce va trebui să o urmeze în viitor. Dintre toate aceste vorbiri dăm mai la vale, pe cea rostită de Vaida Voevod, ca să cunoaștem cu toții de ce gânduri și planuri e călăuzit guvernul.

Din aceste se vede, că Parlamentul încă nu și-a început activitatea pentru care s'a unit. Aceasta se va face numai după sărbători. Dar suntem convinși, că atunci va munci cu toată puterea pentru binele obștesc.

Vorbirea dlui Vaida Voevod.

În ședința Camerei dela 16 c. dl prim-ministru Vaida a rostit marele său discurs program, care a limpezit intențiile și vederile guvernului cu privire la politica externă și la viitoarea sa activitate.

Dăm mai jos în linii mari, discursul dlui Vaida Voevod.

Prezentându-se guvernul la fața d.-v., primul guvern ieșit din parlamentul Românici Mari, simt toată greutatea momentului, dar oricât de apăsătoare ar fi această greutate, ea nu mă poate birui, căci mic de suflet ar trebui să fie un prim-ministru al României întregite, care în fața acestei mari și grandioase adunări naționale nu s'ar simți înălțat la toată înălțimea sa și înfiorat de simțimentele celei mari sfinte mulțumiri. (Aplauze prelungite).

Blocul parlamentar s'a în-

lăptoit pentru garantarea unui regim democratic național; în acest scop el se va strădui să promoveze pe calea așezămintelor de stat, dezvoltarea economică, culturală și politică a poporului. Această adunare națională are mandatul de a revizui Constituția vechiului regat în toată întregimea ei, astfel ca noua Constituție să corespundă noii stări de fapt (aplaude). În afară de aceasta, va mai rezolva următoarele chestiuni:

Chestiunea externă.

În ceea ce privește chestia externă, blocul este hotărât să susțină un guvern, care să cimenteze și să adâncească relațiile cu puterile aliato și asociate, atât în privința raporturilor politico-economice, cât și în privința situației actuale, ținându-se socotă în negocierile ce se vor purta atât de interesele superioare ale țării și de demnitatea națională cât și de interesele principalelor puteri aliato și asociate (Apl.)

Va înfăptui reforma electorală,

care va avea un caracter larg democratic, pe baza votului obștesc, egal, direct și secret, cu reprezentarea proporțională. (Apl.)

Pământul țăranilor.

Parlamentul va înfăptui reforma agrară.

Pământul va trebui să ajungă în mâna acelor, care-l cultivă. (Apl. prelungite).

În acest scop se va înscrie în Constituție principial exproprierea pentru cauză de utilitate socială și de stat; aplicarea exproprierei în vederea împroprietăririi sâtenilor se va face imediat și pe temeiul unor legi speciale, potrivit cu nevoile sâtenilor, alcătuiindu-se cărțile funciare și cadastru. La revizuirea decretelor lege privitoare la reforma agrară nu se vor putea face schimbări în dezavantajul țăranimei, nici în ceea ce privește prețul. (Apl. prelungite).

Se vor crea izlazuri comunale în fiecare sat.

Pentru întărirea gospodăriilor țăranesti se vor face reale înlesniri obștilor, co-

operativelor de producție, aprovizionare și desfacere în comun, băncilor populare, și se va organiza federalizarea lor pe temeiul puternice și autonome, menținându-se controlul legal. (Aplauze).

Ministrul agriculturii, va avea datoria să procedeze cât de curând la alcătuirea a-celor comisii de studii, cari trebuie să facă lucrările pregătitoare, pentru elaborarea definitivă a reformei, iar până atunci să ia toate dispozițiile necesare, pentru ca părțile acelea ale legii, care sunt deja executate pe baza decretului-lege, să fie în adevăr observate în așa măsură și în așa chip, încât țăranimea să fie prin împroprietărire individuală satisfăcută de deplin. (Aplauze prelungite).

Reforma în administrație.

Descentralizarea administrativă și organizarea autonomă a comunei, plășii și județului. Punerea în concordanță a siguranței generale a statului cu desentralizarea administrativă. Desființarea jandarmeriei, ca organ de poliție sâtească (aplaude) și reducerea ei la o poliție de Stat, la dispoziția organelor administrative și judiciare. (Aplauze).

Organizarea unui corp de funcționari de meserie, pe temeiul unui statut general, care să statornicească norme generale pentru alegerea, numirea, stabilirea și înaintarea tuturor funcționarilor publici și să asigure deplin traiul printr'un salariu potrivit, ca să li-se ceară să muncească fără preget și să aplice legile fără părtinire. (Aplauze).

Refacerea economică.

1. Unificarea poliției și acțiunii statului pentru refacerea economică.

2. Organizarea procurării de materii prime, materiale, mașini și unelte, etc. necesare industriei și agriculturii.

3. Afectarea în special a disponibilului de valută dobândită de către Stat, în scopul aprovizionării din străinătate cu materii prime, materiale, mașini și unelte necesare refacerii industriei și a agriculturii.

Din Lumea Largă.

4. Conlucrarea Statului cu organizațiile de breaslă ale industriei și organizațiile cooperative ale agriculturii, pentru procurare și reparația mijloacelor necesare sporirii producției și pentru activirea producției potrivit cu necesitățile.

5. Reconstruirea regiunilor distruse de războiu.

6. Constatarea pagubelor de război și achitarea cu precădere a despăgubirilor de război ale acestora.

Orfanii de războiu.

1. Măsuri pentru existența și educația orfanilor de război.

2. Măsuri pentru reeducarea profesională a invalizilor din război.

3. Stabilirea unui regim echitabil pentru penziile de război ale invalizilor, văduvelor și orfanilor. (Aplauze).

4. Crearea unei instituții de stat pentru orfanii, văduvele și invalizii de război.

Scoala și biserica.

1. Intensificarea și unificarea învățământului primar și întregirea lui cu un învățământ de continuare profesională.

2. Măsuri împotriva analbetismului.

3. Dezvoltarea învățământului profesional prin crearea de școli practice, agricole și industriale al căror program de organizare și acțiune să fie strâns legat de viața practică.

4. Naționalizarea școlii, în deosebi a școlii secundare, ținându-se seamă de drepturile minorităților.

5. Dezvoltarea învățământului normal. (Aplauze).

6. Organizarea autonomă a universităților.

7. Organizarea autonomă a bisericilor.

Rânduirea comunicațiilor.

Una din preocupările cardinale ale ministrului va forma o asanarea stărilor necorăspunzătoare, cari ca urmări fatale ale războiului s'au instăpânit în comunicația noastră.

Paralel și în proporție cu restabilirea bunei rânduieli în comunicație trebuie să facem totul ce ne va sta în putință spre a asigura ravitalizarea populației în întregul țară și în deosebi acolo unde lipsurile sunt mai simțitoare. (Aplauza).

Chestiunea militară.

Cu deosebită dragoste va trebui să veghem cu toții

asupra exigențelor glorioasei noastre armate. Reorganizarea ei în armonie, cu mărirea Țării va trebui studiată și înlăptuită. (Aplauze)

Demobilizarea treptată s'a început. Ea se va continua în proporția în care se va putea asigura pacea internă și externă.

Chestia minorităților.

Tuturor minorităților naționale, li se va asigura putința de a-și dezvolta limba și cultura, și de a uza într-o largă măsură de drepturile limbii lor. (Aplauze).

Chestia evreiască.

În strânsă legătură cu chestia minorităților de rasă și de credință, ca una dintre cele mai mult discutate chestii, de această natură, a fost până în vremea din urmă, chestia evreiască. Zic că a fost, căci decretul-lege din 22 Maiu 1919 a soluționat definitiv problema înpământenirii evreilor, punând capăt întregii serii de neînțelegeri și de nemulțumiri, cari turburas în trecut relațiile dintre evrei și stat.

Pentru stat nu pot exista categorii de cetățeni (Aplauze). Poporul român se distinge prin spiritul său de largă toleranță. În privința aceasta, putem constata, fără exagerare că nu este întrecut de nici un alt popor (Aplauze).

Legăți pe viitor de acest pământ sacru, prin egale drepturi și egale interese, evreii vor facea de a mai fi străini. Datoria noastră a tuturor, este să-i întâmpinăm cu încredere: *iar a lor datorie este, ca să se apropie de asemenea cu încredere deplină de noi, contribuind cu toții împreună la refacerea țării și la înaintarea ei, pe calea progresului și a civilizației.* (Aplauze).

— Germanii spre Paris! În preajma încheierii armistițiului cu Germanii s'a dovedit cuminența cu care soldații francezi încunajurau orice neplăceri, ce ar fi putut să pricinuiască din prilejul sosirii în Paris a trimișilor Germaniei veniți să iscălească pacea.

Odată când trecea automobilul ministrului german Erzberger, un soldat francez, se descoperă și se apropie de automobil, unde recunoscând pe ministrul Germanii îi privi drept în față cu un zimbet și le spuse:

Ei, nach Paris?! adică: *Acum spre Paris?!* Ce nută vor fi făcut oare miniștrii Germanii, ne închipuim?

la munca lor de întărire, după grozavele pierderi din războiul abia trecut, popoarele Europei ceacă pe toate căile asigurarea viitorului. Nu e vorba numai de întărirea economică, launtrică, ci și de regularizarea raporturilor în afară, adică față de alte țări și alte popoare. În privința aceasta a lor, firește, toate caută prieteni, aliați, ca în bună înțelegere cu aceștia, să nu fie amenințate de stăpânirea altora. Și nu e vorba numai de însoțirile, alianțele dintre popoarele mici, cum ar fi mai firesc, ci de alianțe făcute de popoare mari.

Astfel în timpul din urmă se vorbește tot mai des de alianța ce vor să o încheie

Anglia, Franța și Italia, cu gândul să atragă în sîrurile lor și pe România, Belgia și Grecia. E latător la ochi, că din alianța aceasta e lăsată afară America. Dar când ne gândim la piedacile ce le-a pus această țară în calea bunei înțelegeri dela Conferința de pace, nu ne mai vine să ne mirăm, că și puterile cele mari ale Apusului s'au oam saturat de prietenia ei.

Altmiștrelea America s'ar părea că-și are acum năcazurile ei mult mai mari. Se svonește adică de un

războiu între America și Mexico,

ba că Americanii ar fi îngrămădiți și până acum o multime mare de trupe la granițele sale din spre Mexico. Războiul dintre aceste două țări soace, ca o bubă rez, de multă vreme, așa că nu ne-ar minuna de loc să-l vedem încăierate. La orice caz nu va putea avea sfârșit bun pentru Mexicani.

Pe lângă alianța pomenită mai sus, se pomeneste de una alta, și anume în legătură cu călătoria primului ministru Bulgar, Stambulinski, la Roma. E vorba de o alianță ce ar plănu-i o acest ministru între

Italia, România și Bulgaria. Scopul acestei prietenii e prea vădit, pentru că vrea să statornicească o înțelegere pentru cazul, că Sărbii ar cuteza să-și ridice prea tare capul. Alianța nu o privesc cu ochi răi nici de italieni, după ce e știut, că sârbii și-au înarmat o trupă de voluntari de vre-o 7000 oameni, ca să se apere contra italienilor.

Ungurii prostiți de gândul, că vor putea să-și mai câștige din teritoriile pierdute, țin morțiș să se gate de războiu. Adunările cu acest scop în lanț, adună materiale pentru armată, fac asenări până la 50 ani, și alte bazacanii de aceste. Și așteaptă cu înfrigorare să vie primăvara. Dar cu toată pregătirea lor au pațini sorți de izbândă, pentru că afară de noi s'au ridicat și până acum Ceho-Slovacii, mobilizând 40,000 de oameni. Prin faptul acesta se desmintesc veștile, cari spunese, că Ceho-Slovacii stau pe partea ungarilor. Și așa putea spune de pe acum, că toate svârcolirile lor, toate vorbirile înflăcărâte ale lui Horti și Frideric sunt zadarnice. Și dacă totuși, desnădăjduți cum sunt, vor îndrăzni să se iese la bătaie cu noi, dorobanții nostri vor avea ac de cojocul neastâmpărului lor. Atâta doar, că de data aceasta nu i-om crușa ca în vara trecută.

Austria mică, așa cum a scăpat din floccăiala sângeroasă a războiului, a primit asigurări din partea tuturor puterilor, că dacă nu răvnește la unirea sa cu Germania, toți îi garantează integritatea teritoriului ei. E ar par'că pe Austria asta o doare! Ii trebuie bucate și hrană, altfel își dă ortul popii de foametea ce băntue în întreg cuprinsul ei. Dar să pomenim ceva și despre

Germania. Țara aceasta înfămurată de ieri, astăzi e amilită și

supusă. Cearcă ea, nu-i po-
veste, să cârtească și să-și
ridice glasul, decât ori so-
sește câte un termen de îm-
plinire a unei noi condiții
din tratatul de pace. Se
joară în fel și formă că nu
poate să implinească și a-
ceastă nouă condiție, dar
când aliații o strâng în cleș-
te, se supune și implinește
tot, firește scrâșnind în dinți.
Așa în timpul mai nou spun-
nea, că nu poate să dea nă-
le câte îi cer aliații. Dar a
venit poranca nițel mai as-
pră, și și-a dat și năile. Bag-
seamă vede, că acum nu se
mai poate prinde cu cei
tari.

De încheiere amintim, că
bolșevicii continuă să piseze
întruna pe Denikin. Colșeag
s'a oprit undeva colo prin
Siberia, și-și face tranșee.
Dar deși bolșevicii par biru-
itori, totuși umblă să încheie
pace. S'au ostenit pe semne
și ei. Din partea noastră în-
că am fi prea bucuroși să
vedem odată stâns focul răs-
boului pe întreg rotogolul
pământului!

A murit un preot.

În ziua de 8 Decembrie a
fost petrecut la cele vecinice
părintele *Filip Pop* dela *Ri-
ciul de câmpie*, unul dintre
cei mai buni și mai vrednici
preoți românoști. A murit
la vârsta de 70 de ani,
după o viață frumoasă, pe-
trecută în slujba sf. Altar,
împlinindu-și datorițele într-
toate după porunca lui Dum-
nezeu și rândnicile sfintei
biserici. Slujba preotească a
purtat-o vreme de 41 de
ani, slujind 29 de ani în
Band și 12 ani în Riciu.
Pentru dragostea lui către
cele sfinte și pentru râvna
lui adevărată către legea
lui Hristos, acest eucernic
preot a fost iubit peste
măsură din partea popu-
lărilor aci. Dar l'au iubit
toți cari l'au cunoscut pe
acest om cinstit, cu inimă
bună, pe fața căruia era
întipărită întotdeauna blân-
dăzia evanghelică, așa cum
cere Domnul Hristos dela
preoții cei adevărați.

A fost statornic întru ves-
tirea cuvântului lui Dumne-
zeu. Sâmbăta seara și Du-
măneoa dimineața îl găsim
întotdeauna cu oarța la
mână, citind învățăturile cari
avea să le spună în biserică
poporului drept credincios,
căci vestirea cuvântului Evan-
geliei a socotit-o ca cea
dintâi a lui datorință.

Viața lui preotească a fost
curată, ca Evanghelia care a
predicat-o: căci a socotit că
nu-i destul să învețe pe
oameni numai cu cuvântul,
ei mai vărtos cu fapta. A
avut familie numărătoasă, dar
și-a crescut-o în frica lui
Dumnezeu și în legea lui
cea sfântă, așa-cât în casa
dinsului te simțai ca într-o
bisericuță unde se aduce
neconținut jertfă lui Dumne-
zeu. Între cei cari cercetau
regulat biserica se aflau tot-
deauna membrii familiei lui,
așiderea și între cei cari se
cumincau mai des. Râvna
către legea lui Dumnezeu o
vedeam întotdeauna la acest
preot și la casa lui.

Drept aceea credincioșii
lui poporeni îl ascultau ca
pe un om al lui Dumnezeu.
Atât la Band, cât și la Riciu
s'au ridicat biserici frumoase
și s'au făcut fundații însem-
nate pentru mărirea lui Dum-
nezeu.

A avut să lupte cu greu-
tățile vieții, căci a avut fa-
milie numărătoasă, dar aceste
nu l'au descurajat, ei plin
de încredere a purtat lupta
mai departe topindu-și toate
năcazurile în rugăciuni. A
ajuns și la mărirea lumozască,
dar el n'a prefuit mărirea
trecătoare a lumii acesteia.
Mai marii lui l'au numit vice-
protopop onorar, dar asta
aproape nimeni n'o știa,
căci el n'a spus nimănui, ci
atât înainte poporului, cât
și înaintea altora a rămas
același »părinte« bun și cu-
cernic. Dacă se întâmpla să-
zică cineva »domnule pro-
topop« — roșia până după
urechi și se silea să schimbe
vorba.

În lucrările naționale ro-
mânești era întotdeauna la
locul lui. Când s'au ținut
prelegerile poporale, a alergat
și el împreună cu cei mai

tineri pe sate și cu glasul
lui blând răspândia și el
lumina învățării și a dra-
gostei de acam.

A fost un om al păcii,
un împăcitor al celor în-
vrăbiți și mângâitor al celor
năcăjiți. — Vestea morții lui
am auzit-o dela doi țărani
din alte sate, cari mergeau
pe drumul țării. Unul dintre
ei zicea:

— A murit popa dela
Riciu!

Iar celalalt rămase ea în-
lemnit... apoi își șterse o
lăcrimă:

— Vai, a murit popa cel
bun!

Da, a murit popa cel bun
și harnic, căci a fost om al
măcii și al rugăciunii în
toată viața lui.

N'a bolit mult, ci abia
vre-o zece zile. Într-o zi de
joi (în 27 Noemvrie), a căzut
la pat, iar Sâmbătă i-se
părea că se află mai bine.
Către seară, când au tras
olopotele de Vecernie, s'a
ridicat din pat și — răzimat
de un băț... s'a tras către
biserică. S'a așezat în strană
și... și-a citit cea din urmă
Vecernie. Între acasă, s'a
așezat din nou în pat pentru
a nu se mai scula. Apoi
darea de plămâni îi sleise
puterile. În pat așa a fost
ca și în viață. Se țiga me-
rec și când în ziua întrării
în biserică își pierduse sim-
țirile, jurările lui erau mai
mult rugăciuni către »Dum-
nezeu cel prea înalt«, și
către »mireasa cea pururea
fecioară«. Împărțit cu sf.
Taine, și-a dat sufletul lui
blând în mâinile Ziditorului
în ziua de 5 Decembrie.

La înmormântarea lui a luat
parte lume multă și au slujit
6 preoți în frunte cu pro-
topopul *Alexandru Târnavan*
dela Pogăcea. Cu-
vântarea a rostit-o părintele
Emil Andreșan dela Băla,
iar protopopul a rostit un
duios cuvânt de rămas bun
în numele preoților. În sfârșit
învățătorul Teodor Bad în
cuvinte mișcătoare de inimă
a spus durerea poporului
pentru moartea bunului pă-
rinte, a »popii celor buni«.

În zilele aceste, când poarta
de mărirea lumozască și grija

prea mare de cele trecătoare
ale lumii acesteia depărtează
atâția oameni dela Altar,
moartea unui preot vrednic
umple de durere adâncă po-
toți cei iubitori de Dumnezeu,
de-aceia plângem și noi
moartea lui și o însemnăm
deosebit în foaie, căci fap-
tele și viața lui sunt vrednice
de însemnat și de pomenire.
Dar mai vărtos sunt vred-
nice de răsplata care a făgă-
duit-o Domnul Hristos pentru
viața de veci tuturor pre-
oților celor cu adevărat cre-
dincioși, eucernici și temători
de Dumnezeu, cum a fost și
Filip Pop. Dumnezeu să-l
odihnească eu dreptii, întru
vesnica lui împărăție!

Cor.

ȘTIRI.

Către Cetitorii noștri.

Tot mereu ne sosesc
scrisori la redacție, în
care iubirii noștri cetitori
ne întreabă de una și de
alta. Noi vă răspundem
fiecăruia cu cel mai mare
drag și ne bucurăm din
inimă, când vedem că vă
place foaia noastră. Dară
vă rugăm să fiți băgători
de seamă la un lucru:
ceice ne cereți foaia, ori
întrebați că de ce nu
merge foaia regulat, scri-
eți la »Administrația Unirii
Poporului«, iară cei ce ne
întrebați de vre-un sfat,
ori ne scrieți ce s'a în-
tâmplat la D-Voastră în
sat, adresați-vă scrisoa-
rea către »Redacția Unirii
Poporului«. Pentru că alta
e Administrația și alta
Redacția gazetei. Admi-
nistrația se îngrijește să
merge foaia regulat și
poartă socofile gazetei,
pe când Redacția scrie
tot ceea ce țifi D-Voa-
stră în foaie.

— Callimara cea vestită. Calli-
mara de bronz, care a servit la
iscălireă pămâni cu Bulgarii, va fi
păstrată ca un lucru de mare
însemnătate și de mare preț —
în muzeul primăriei din Neuilly
(din Franța), unde s'a iscalit
pacea cu Bulgarii.

— Bucurie și prestie ungurească. Cât ce s'au simțit iară la putere groșii și baronii, iară încep prin foile lor din Pesta cu ocări împotriva noastră. — Ba încă vestesc în gură mare prin foile lor, că la noi ar fi izbucnit revoluție în țară și, că soldații au pus arma jos și nu mai vreau să cătănească. Bată-i sfânta cruce, că frumoase și minunate visuri le-am cășunat prin capul de bostan!

— Câți evrei se găsesc în Europa și în Palestina? Un învățat evreu socotește numărul evreilor din lumea întreagă la 15.430.000. Dintre aceștia în Palestina se află 100.000; în Polonia și Ucraina 3.000.000; în Statele Unite ale Americii de nord 3.160.000; în Rusia de azi și Siberia 900.000; în România 650.000; în Germania 540.000; în Ungaria și Cehoslovacia 450.000; în Anglia, Irlanda și Austria de azi 300.000; în Lituania 250.000; în Jugo-Slavia 200.000 și în Olanda 100.000.

Destul de numărös ca să sugă cu lacrimă muncă și truda creștinilor din lumea întreagă!

— Mare lipsă în Viena. După știri din foile din Viena, primarul Vienei dl. Reumann a trimis primarilor din șapte țări mai mari ale Statelor-Unite telegrame, în cari arată lipsa îngrozitoare, care domnește în Viena, rugând din toată inima pe poporul american, să nu-i lase la perire, căci se sbat în celea mai cumplite lipse și suferințe.

— Un mare foc în Paris. Un groaznic și înfrorător foc s'a iscat zilele trecute în Paris, aprinzându-se una din aripile castelului, unde a locuit odată fostul împărat al Francezilor Napoleon al III-lea. Aproape întreg castelul a ars de tot, dar lucrurile de însemnatate totuși au fost mântuite din flăcările nemiloase ale uriașului foc.

— Prizonieri români din Germania. Gazeta „Renașterea României” din București, scrie: „Suntem încunoștințați, că în Germania se mai găsesc încă 15.000 prizonieri români, despre cari mai marii Germaniei nu vreau să dea nici o deslușire.

Se crede, că acești sermani prizonieri sunt puși să lucreze în fabrici și pe la moșii pe prețuri de nimic. Trebuie să vedem și de aceștia și dacă mai sunt vre-o 2000 de prizonieri germani prin țara noastră, că nu-i lăsam acasă până nu vom avea un răspuns în privința sorții memororciilor nostri prizonieri din Germania.

— Recolta vinului în România. Recolta vinului în toamna asta a dat 666,161 hectolitri. S'au cultivat cu vii 45,187 hectare și recolta unui hectar a dat 147 de hectolitri.

— O descoperire nouă. Lipsa și scumpetea lemnului a îndemnat pe cei ce au simțit această nevoie să caute un mijloc de a o înlocui.

Directorul arsenalului marinei militare (fabrica de corăbii) d. Niculescu Rănea a descoperit un aparat de încălzire cu păcură făcut de tot simplu.

Aparatul se compune dintr'un simplu oazan mic cu păcură fără multe țevi pentru conducerea aburilor, ci numai cu un horn, prin care iese fumul. Aparatul de acest fel încălzesc întreg arsenalul marinei (fabrica de corăbii) din Galați. Arderea nu produce nici un mires stricacios, ca cea a cărbunilor.

A apărut: **Legendele Românilor.** Manual auxiliar pentru clasa II. primară. Legendele sunt povestite în grai simplu, la priceperea copiilor. Conform instrucției din Programul analitic oficial. Indispensabil pentru învățători și elevi. Preț unu exemplar 1 ser. În curând vor apărea legende pentru clasa III. primară. Comandele se adresează la:

Toma Cocîșiu,
director școlar, Blaj.

— Cel mai bătrân bărbat din lume este fără îndoială turcul Zorro din Constantinopol, care numără acum, după cum se povestește un maior englez, 144 de ani. Nepotul acestui bătrân are un nepot de 16 ani, care luacă și el în arsenalul Tophane din Constantinopol. Bătrânul Zorro n'a beut aici un fel de beaură beivă în viața sa și nici nu a fumat. A beut însă în schimb foarte multă cafea turcească și o bea și acum cu drag. Se și teme, că beutura cafelei i-a pune capul.

— 14.000 coroane pentru repararea dinților. Un fabricant de cărămidă din Arad a mers zilele trecute la un doctor de dinți, rugându-l să-i pună în rând dinții. Ii trebuiau câțiva dinți de aur. Doctorul i-a spus, că el nu se apucă de lucru până nu-i dă 5 auri franțuzești (bătuți pe vremea împăratului Napoleon). Fabricantul acavând încărău, i-a dat Napoleonii, din cari să-i pregătească apoi dinții cei de aur. Doctorul s'a apucat de lucru, dar la sfârșit i-a mai cerut încă 14.000 de coroane. Fabricantului i-s'a părut prea mare suma asta și i-a lăsat cu 4000 de coroane. Doctorul însă nu s'a mulțumit cu această sumă și acum se pârăsc. Ai naibii de scumpi dinți!

— Târgul Timișoarei. În Timișoara, capitala Banatului, s'a făcut o expoziție mare, care arată poporului românesc lucrurile ce trebuie să facem în viitor. S'au adunat, ca și în București în anul 1906, toate lucrurile ce se pot face în fabricile din Banat.

at, de pildă fel de fel de postavări și pânzetură, electro-motoare, mașini de tot soiul, vagoane, pluguri, cântare, trăsuri făcute în fabrici și multe lucruri făcute din fier și din lemn. Au fost expuse și felurite bombone, parfumuri, jucării din celea mai frumoase și câte și mai câte alte lucruri lucrate toate în fabricile din Banat.

Expoziția accea a arătat lumii întregi, că Bănățenii sunt oameni doctepți și harnici. Ea a mai arătat, că Timișoara e cel mai însemnat oraș industrial (de fabrici) în calea drumului de fier dintre Rășarit și Apus.

— Păcarea mării visează. Dupăcum era de așteptat, mîntea iscoditoare ungurească, nu seapă nici o ocazie să născosească fel de fel de știri, ca săgura să imbete cu apă rece. Iată gongonca lor cea mai de pe urmă.

Așa în legătură cu ultimul trimis României se mîngăie astfel: Ultimatul a fost dat cu gândul să se pună capăt poștelor de eucerie ale României, și ca Antanta să poată relua mai ușor relațiile cu Ungaria. Bine înțeles, Ungaria va fi recunoscută cu toate drepturile ei asupra Ardealului, de unde trupele române trebuie să se retragă până în 20 Dec., că de nu vine oastea ungurească a generalului Horthy și face păpară din oastea românească. — Și știți pentru ce? Pentru că ungurii s'au dovedit mai buni prieteni ai Antantei decât lacomii de Români.

Zău, nu știm, să rădem ori să plângem. La tot cazul trebuie să-le strângem mâna, că au mințit atât de isteapă. Acuși or a-junge în mintea săcniului, care și-a ciupelit elaca pe soale, ca să poată suga puil!

Posta Redacției.

Păr. Septimiu Popa, Sămărtinul de Câmpie. Iți mulțumim pentru ceace ne-ai trimis și ne bucurăm că au-ți auzi de noi și de activității noastre! Așteptăm și celea făgăduite și te îmbrățișăm cu drag.

Dna Dum. Coma consilier agricol Aiud. Fiind cercătură prea lung, l'am publicat după cum vedeți, schimbând celea ce au fost de lipsă. Mulțumită.

Dna Alinaia Costa mesterieș în Buzău. Ideile desăcurate în „Industria și cultura” sunt frumoase, dar sunt scrise într'o limbă, pe care poporul nostru nu o poate consuma. Iar poeziile tot asemenea. A scris pe înțelesul poporului și cu mult mai mare măiestrie, ca a scris pentru intelectuali. Nu vă mirați apăsări, că nu vă putem publica nici poeziile.

Ne bucurăm însă din inimă, că D-voastră pe lângă meșerie vă îndelețniciți și ca activi și primim bucurii veșii cât mai multe din Buzău și jur.

Dna Maria Iosava Fabian profesoară Buzău. Noi vom trimite regulat „Unirea Poporului” tuturor abonamentelor „Unirii”. Abonamentele se pot trimite și prin poștă. La celelalte chestiuni vom răspunde la epistolele îndătece voi avea vreme.

Posta Administrației.

Leontina Cucu, Lupeni. Căldare nu avem, deși aveam de gând să facem unul. Lipsa cea mare de hârtie, scumpetea cea mare a tiparului și multe alte lipse și năcazuri ni-au împiedecat împlinirea gândului nostru. Până acumă nici nu știm să fi apărut vre-unul, afară de al Aurorei, pe care l'am văzut întâmplător în Cluj; l'a scos dl. Todoran din Gherla. Adresați-vă deci la tipografia A. Todoran în Gherla.

Gheorghe Morodan Pancota jud. Arad. Și D-voastră tot același răspuns trebuie să Vi-l dau dăru, pe care l-am dat mai sus. Vom scoate poate și noi un călindar, dară numai de părete, pentru că nu avem hârtie.

Teodor Mărginean, voluntar în Răstolții mari. Noi de aici trimitem foaia regulat. Posta e de vină, că poate nici adresa nu ni-ai dat-o destul de bună.

Dr. Valentin Dragoș preot în Gălmăș. Vă mulțumim pentru interesul pe care-l purtați foaiei noastre. Ce bine ar fi, dacă toți preoții noștri ar face asemenea Sf. Voastre și ar răspândi foaia în popor!

Păr. Oltean, Halmășd, jud. Sălaj. Aceeași mulțumită rugăm să o primiți și St. Voastră. Noi ne dăm toată a-lința să facem din „Unirea Poporului” o gazetă bună și folositoare. Pentru răspândirea ei în popor aveam însă lipsa de concursul conducătorilor metelor noastre și chiar și de sfatul lor, pe care-l primim cu drag.

Păr. Ost. Florian în Sânger. Vă mulțumim pentru cei nouă abonați noi. Vișant sequentes!

Gavril Precup, cleric Rebriceara. Îndreptarea se va face. mulțumite.

Costa David, jud. Cluj și Coste Todor Banțefalau. Foaia Vi-o trimitem. Căldare nu avem.

Impotriva răspândirii de știri.

1. *Vor fi considerați ca infractori:*

a) *Acei cari fără rea credință prin localități publice gări, trenuri, pe sîrdai, etc., vor comunica colportă, comență în orice chip, știri neadevrate, fie imaginare, sau păreri relative la operațiunile de război, situație și dislocarea trupelor, dispozițiunile autorităților militare, sau orice chestiune privitoare la armata română.*

Această infracțiune se va judeca și condamna de pretori în prima și ultima instanță, cu închisoare până la un an și cu amendă până la 2000 Lei.

Când faptele de mai sus se vor fi săvârșit în scopul de a spiona, sau trada, se aplică pedepsele prevăzute de legile penale în vigoare în timp de război.

Redactor responsabil:

IULIU MAIOR.

Redacția centrală de Văcărești.